

Trong tiếng Việt, có lẽ không có chữ nào có nghĩa và nghĩa u ng-d ng b ng ch “đ”.



Th c-th , riêng v i nghĩa đ u tiên và ph -thông nh t c a nó, ch này đã chi m m t đ a-bàn r ng l n vì nó đ c dùng đ ch t t c nh ng đ ng-c , khí-mãnh, ti n-nghi... mà con ng i đã sáng-t o ra đ làm cho đ i-s ng v t-ch t c a mình đ c thêm an-toàn, thêm tho i-mái và nhi u hi u-năng h n.

Ch c n k m t vài thí-d : cái bàn, cái t , cái gi ng... là đ đ c [trong nhà; cái cày, cái cu c, cái x ng... là đ làm ru ng, làm v n; cây súng, l i g m, cung n ... là đ binh khí đ t v hay sẵn b n; con búp bê, trái banh, c bài... là đ ch i, tiêu-khi n lúc th -nhàn .v.v..

T t m t l i, đ i s ng v t-ch t c a con ng i không th quan-ni m đ c là không có đ . N_ đ n nh ng giai-đo n c a văn-minh loài ng i cũng đ c m nh danh qua ch t li u c a đ dùng ch ng h n, th i đ i đ đá cũ, th i-đ i đ đ ng ... S thích con ng i cũng khác nhau và đa đ ng nh th lo i c a các món đ : ng i ch i đ s , k thích đ vàng, th m chí có k s u-t m đ ph th i.

M t nghĩa quan-tr ng th hai c a ch đ liên-quan đ n lãnh-v c m th c, g i nô-m-na là đ ăn đ u ng. đ đây, s thích và th i-th ng cũng thay đ i hoài hoài. Có ng i thích x i đ Tàu, có ng i a ăn đ Tây, l i có ng i ch ch u cây nhà lá v n. Binh th ng, ng i ta hay ăn đ nóng u ng đ l nh, nh t là trong mùa H , nh ng cũng có khi v i-vã ho c không g p hoàn-c nh thu n-ti n, ng i ta đành ăn đ ngu i ho c tích-tr đ khô (ho c l ng khô). Ng i v ng h a c n c đ cay, còn ng i có máu hàn ch ng nên ham ăn đ sông ho c đ bi n. Đ u sao chẳng n a, khi g p l i b n c -tri, c n có chai r u ngon và đĩa đ nh m t t, câu chuy n hàn-huyên m i thêm ph n ho t-bát, đ m-đà.

Ch đ còn đ c dùng trong lãnh-v c r ng l n là lãnh-v c y-trang, đ ch m i th áo qu n, đ trang-s c, v t ph -tùng... mà con ng i m c, khoác, đeo, đ ... trên thân xác. N u ng nh ng n i ch n riêng t , ta có th m c đ lót, đ c c, thì trái l i, tr c m t ng i ngoài, ta ph i m c đ t -ch nh, th m chí trong nh ng đ p khánh ti t ph i m c đ l n, có khi còn ph i mang nh ng đ c -quái nh khăn vành-dây hay áo đuôi tôm. Ng n-ng ph ng Tây khuyên ta nên gi t đ đ

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

trong nhà mình, không khác gì luân-lý ph ng Đông d y ta: “Đóng c a b o nhau”.

Ý nghĩa ch đ không ph i ch đ c gi i-h n trong ba lãnh-v c thi t-b , m-th c và y-trang v a k , tuy r ng ba lãnh-v c y đã đ mênh-mông bát-ngát r i. Qu v y, ch đ còn v t kh i bình-di n nh ng v t vô-tri đ ti n lên bình-di n con ng i. Tuy nhiên, c n minh-đ nh r ng trong lãnh-v c này, ch đ hàm-ý x u ch không hàm-ý t t. Ch ng h n không ai nói: “đ thánh-hi n”, “đ đ o đ c”, “đ t -t”, “đ chung-th y” mà ch nghe th y nói: “đ x -lá”, “đ s -khanh”, “đ qu m ” v..v.. và v..v.., vì v ng -v ng, m t-sát, ch i r a, ti ng n c ta không thua kém ti ng n c nào trên th -gi i.

Đ n đây, đ giảm b t tính-cách kinh-đi n c a bài vi t, tác-gi xin phép thu t l i m t chuy n vui, đ c nghe th y khi còn bé và s ng n i đ ng ru ng vùng Kinh B c. M t anh trai làng m i l n, theo chúng b n sang xem h i làng Lim. Chàng ch c gh o m t thôn n xinh đ p, b cô này quay l i m ng: “Cái anh này hay nh , th t là đ ph i gió c n r ãng!”. Chàng trai b x -v nh v y, c m th y b m t quá, ti ng tr ng chèo hay câu hát quan-h chung-quanh nghe không còn th y h ng-thú gì n a. Chàng l i-th i ra v , k l i câu chuy n không may c a mình cho ông chú nghe. Ông này c i phá lên r i nói: “Sao m y ngu th ? Con bé y nó r ãa m y ph i gió c n r ãng là nó th ng quý mà đ y! Th c-t , n u b tr ãng gió mà r ãng còn c n l i thì ch a đ nh ch i: ch vi c l y g ng, r u, m tóc r i và đ ng b c bà đ m xòe đánh gió là t nh l i nh sáo s u! Trái l i, n u b tr ãng gió mà há h c mi ng thì h t thu c ch a, không v ch u tiên t thì cũng bán thân b t to i su t đ i. Đ c nó r a yêu nh v y, thay vì ti n lên làm t i, mà y l i đánh bài t u mã thì qu th c mà là th ng ng c!”.

Tr l i ch đ . Ch này còn có m t nghĩa đ c-bi t n a. Ch y ch ng i nho sĩ, tuy có tài nh ng không có s , đ thi không đ ti n-sĩ, c -nhân, nên ch ng len chân đ c vào ho n-l , đành đi gõ đ u tr , d y cho chúng năm ba ch thánh-hi n đ làm k đ thân. Tùy theo tu i tác và uy-tín, ng i ta nói đ n anh đ , th y đ , ông đ hay c đ .

Con đ ng tình ái có nhi u khúc ngo t b t-ng ; b i v y, anh đ th i tr c, m c đ u không có danh-v ng hay tài-s n đáng k , l i thành-công trên tình tr ng. B ng ch ng là nh ng câu th , câu ca-dao trong văn-ch ng dân gi , ch ng h n nh câu:

*Ch ng ham ru ng c ao l i n
Ham vì cái bút cái nghiên anh đ .*

Bàn phiếm thêm về chữ đ

Tác Giả: Trn Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

Th m i hay v n li ng v n-ch ng, l i l v n-v , tác-phong l ch-s có s c h p-d n h n c ru ng sâu trâu nái c a anh tr c phú hay vai u th t b p c a gã l c-đ n, tr c m t các nàg thi u-n đ ng quê Vi t-Nam ngày x a. Sau h t và khó nói h n h t là m t nghĩa đ c-bi t khác c a ch đ . Cũng nh s ph n c a t t c nh ng t -ng vì ph -thông quá và nhi u nghĩa quá nên đ c dùng đ ch gián-ti p nh ng v t, nh ng s vi c mà ta ng i kêu đích danh, b i tính c th n ho c không mu n làm ng i nghe ph i ng ng-ng p, ch đ còn đ c dùng đ ch ... b ph n sinh-d c c a ng i đàn bà. Thay vì bàn tán dông dài v ý nghĩa này, tác-gi ch xin vi n-d n hai thí-d trích trong v n-ch ng Vi t-nam.

Thí-d th nh t liên-quan đ n m t anh đ -theo nghĩa nhà giáo ch Nho- tu i tr tài cao, v n-ch ng b -b nh ng l i không đ ng xu dích tui. M t hôm túng đoi quá, anh đánh li u đ n g p v quan đ u t nh xin giúp-đ . Ông quan này thu c lo i hách-d ch, t cao t đ i, g p k hàn-sĩ v i lên m t kênh-ki u, ra câu đ i th tài: “Mi ng ng i sang có gang có thép”. Anh đ không ch u n i thái-đ h ng-hách, l i l khoe-khoang c a v đ ng quan nên quên c s , quên c đoi, ng kh u: “Đ k khó v a nh v a thâm”. Tuy câu đ i r t ch nh v ph ng-di n hình-th c bi n-ng u nh ng l i ví-von x t-x c c a anh đ , dám đem mi ng c a quan đ i v i “đ ” c a k khó (t c là ng i đi ăn xin) làm cho quan ùng-ùng n i gi n. K t-qu anh đ không đ c giúp-đ gì mà còn b lính l th ng tay đ u i ra kh i c a.

Thí-d th hai cũng liên-quan đ n m t anh đ . V này đi d y h c t nh xa, có d p v thăm quê ít ngày. Lúc tr l i tr ng, b t g p b n h c trò đang khúc-khích. Th y đ tra h i mãi thì chúng cho bi t b a qua, chúng b t g p cô hàng xóm ra c u ao gi t r , l ng i x m trong m t t -th h -hênh, nên l -li u thân th tr c m t b n “nh t qu nhì ma này”. Th y đ nghe các môn sinh c a mình k l i câu chuy n h n-h u y, ph n thì gi n l h c trò m t n t, nh ng ph n khác cũng th y ti c là mình đi v ng đ l d p may. Th y li n ký-chú câu chuy n y vào m t bài phú khá dài trong đó có câu sau đây liên-quan đ n ch đ bài này:

Đ n t ng đ kia thêm th c m c.

Trên đây chúng ta m i xét vài nghĩa c a ch đ trong lãnh-v c ti ng Vi t thu n-túy. N u ta b c sang lãnh-v c ti ng Hán Vi t, ta s nh l c vào m t khu r ng vì t -ng “đ ” còn có nhi u nghĩa khác n a trong lãnh-v c này. K vi t tuy đã t ng hành ngh “th y đ ” trong m t th i-gian, nh ng ch là “đ ” tân-h c, nên không dám c gan li t-kê và gi i-thích t t c nh ng nghĩa c a ch “đ ” trong ti ng Hán-Vi t. Ch xin nh c s qua vài nghĩa thông-d ng nh t. M t nghĩa th ng th y c a ch “đ ” liên-quan t i khái-ni m h c trò. Ng i Vi t ai mà không bi t c m t quen thu c nh đ đ , môn đ , cao đ , tông- đ , v.v..

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

Riêng nh ng ng i ham đoc truy n võ hi p th i ti n-chi n và truy n ch ng th i Kim-Dung còn nh đ n nh ng v s -ph , nh ng v ch ng môn võ phái, ph i nghi n rằng chau mày vì t c gi n nh ng ngh ch đ (h c trò ng -ngh ch, ch ng l i ý-ki n hay uy-quy n c a th y), ho c ph n-đ (h c trò làm ph n l i môn phái).

Ch đ dùng nh m t đ ng-t có nghĩa là làm th t súc v t nh m trâu, m bò ... M i ng i đ u bi t c m t đ t , ch ng i làm th t súc v t đ bán, có khi còn đ c dùng theo nghĩa r ng đ ch nh ng k tàn-sát sinh-linh b t-lu n vì ch c-ch ng, vì lòng tham hay vì b n tính đ c ác. Dân ghi n chuy n ch ng Kim-Dung ai mà không nh Cô Gái Đ Long ? “Đ Long” có nghĩa là chém r ng, theo nghĩa bóng là thí-sát m t v vua chúa. Thành-ng “đ long” không ph i do Kim-Dung sáng-tác mà ch l y l i trong s sách cũ. Qu v y, có nh ng s gia đã ca-t ng s -nghi p c a Hán Cao-t v i b n ch : “Đ Long Tr c L c”, t c là tr b o chúa và đ u i b n h u (ch -h u) đ l p ra Nhà Hán. Đã nói đ n B c s cũng nên nói đ n Nam s cho cân b ng. Chúng ta nh đ n Li t-sĩ Đ ng Dung, m u chuy n đánh đ u i quân Minh xâm-l c và khô-ph c c -nghi p Nhà Tr n ch ng may th t-b i b gi c b t. Tr c khi ch t, ông có làm bài th v i l i-l hào-hùng nghĩa-khi, trong đó có hai câu:

*Th i lai đ đ i u thành công đ
V n kh anh-hùng m h n đ.*

V i hai ch “đ đ i u”, tác gi ch c mu n nh c đ n tích Hàn Tín, ch là m t anh lu n trôn ch , và tích Kh ng T Nha, m t ông lão ng i câu bên dòng sông V (đ i u ng) mà cũng thành-công, l p đ c nghi p l n, tr thành khai-qu c công-th n c a Nhà Hán và Nhà Chu. Ch đ trong ng -v ng Hán-Vi t còn có m t nghĩa n a r t ph -thông, nh m ch t t-c nh ng ý đ nh, âm-m u, k -ho ch có m ch-l c, h -th ng và h ng t i nh ng m c-đích nh t-đ nh. Ch đ trong nghĩa n y r t đ c các v chính-khách chuyên-nghi p hay tài-t , nh ng chi n-l c gia nhà ngh hay sa-lông ... a dùng.

Còn nh trong th i-k “cách-m ng” sau tháng 8 năm 1946, đ i đâu cũng nghe th y nói đ n nh ng ý đ , m u đ , đ án, c -đ ... Có k th c-gi nh n-xét chua-chát là càng nhi u đ nhi u m o l i càng thêm tan-nát, điều-tàn!

Ch đ cũng còn có m t nghĩa r t ph -bi n n a: nó ch s bi u-th m t th c-th , m t ý-ni m, m t hi n-t ng ... b ng nh ng nét ch m phá và đ ng th ng, đ ng cong. N_ khi m i mài đũa qu n trên gh tr ng Ti u-h c, chúng ta đã ph i làm quen và ph i v nh ng b n-đ , đ a-đ ; khi l n lên h c các môn khoa-h c lý-thuy t ho c th c-hành, chúng ta ph i v vô s đ -th , đ

Bàn phiếm thêm về chữ đ

Tác Giả: Trn Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

bi u, thiên-văn đ, s đ, gi n đ, l c đ. Trong nghĩa này, và vì l ta b c vào k -nguyên thính-th, ch đ ch c ngày càng đ c dùng nhi u. Th m chí m t v trí-th c t -n n bên Hoa-k đã có m t k -ni m không hay vì ham dùng ch đ. Câu chuy n này có tính th i-s nên xin phép nh c qua đ i đây:

S là trong kho ng th i-gian tr c năm 1995, chính-quy n C ng-s n Hà-n i nôn-nóng thi t-l p quan-h ngo i-giao bình-th ng v i Hoa-k đ ng gi i-quy t m t s v n đ chính-tr, kinh-t và xã-h i kh n-c p. Hoa-Th nh-Đ n, trái l i, đ ng đ nh làm cao và mu n diên-trì vì e-ng i ph n-ng b t l i c a m t ph n đ -lu n trong n c. Thay vì đ t ra nh ng đ i u-ki n (conditions) cho vi c bình-th ng hóa quan-h ngo i-giao, B Ngo i-giao M đã đ t ra m t h a-đ c a con đ ng đ i t i quan-h ngo i-giao bình-th ng (thành-ng M là Road Map) trên đó có nh ng ch ng nh : đ i u-tra s -ph n c a nh ng binh-sĩ m t-tích, tìm đ hài-c t c a nh ng t -sĩ M.

V trí-th c t -n n k trên, v n là ng i i a dùng ti ng Hán-Vi t, đ ch n_ “road map” là “l đ”. L thay, khi v y đi di n-thuy t c các t nh bên M tr c c -t a, ng i trong phòng h p t m-t m c i thay vì nghiêm-túc nghe di n-gi trình bày v n đ. Mãi v sau, v này m i v l ra r ng m y khán thính-gi tinh-quái y, thay vì hi u đúng đ n c m t “l đ” theo ng -v ng và văn-ph m Hán-Vi t l i có ý hi u b y hai ch y theo nghĩa ti ng Vi t thu n-túy, T đ y tr đi, ông ta đành b thành-ng “l đ” đã do chính mình kh công sáng-t o đ dùng th ng ch M “road map”!

Bài m n-đàm v ch “đ” đã khá dài nên xin t m ng ng, m c đ u ch y còn nhi u nghĩa n a ch a khai-thác, ch ng h n nh nghĩa “đi b”, hay nghĩa “t i hình”, v.v.. Ngoài ra, Vi t ng đáng m n c a chúng ta cũng còn nhi u ch đa nghĩa r t ý-v khác, nh “làm”, “ăn”, “ch i”, “th ng”, “qu y” v. v.. xin dành cho các b c cao-minh h n k hèn này bình-lu n. Theo đúng l -l i ng i x a, xin ch m đ t bài này b ng m y v n th. V y có th r ng:

*Thi u gì đ p, ti ng hay ho
Dân Vi t sao a thích ch đ ?
Ph -chí ch i sang tr ng đ l n
Đói lòng ăn t m ki m đ khô
M t mà châu ra đ khó
L ng m m, l i đ o h t đ nô
Đ t n c kh i tay ph ng đ bác
Cùng nhau đ l i t m đ đ.*

Bàn phiếm thêm về chèo đò

Tác Giả: Trán Thá Nhát Háng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

(Đá Gán)

Tôi náy ra ý bàn thêm: Ba năm qua, ká tá khi tôi gia-nháp Văn Bút Âu-châu, anh Tá Nguyễn tháng nhán tôi gái bài nháng tôi không gái. Báo tôi đi háp, tôi cũng không đi. Anh Phù Vân, anh Vũ Nam viát thá cho tôi khuyên tôi viát bài cho Táp san Văn Bút, tôi cũng không viát. Thát rá là đá báng, phái không quý vá?

Vâng, tôi xin nhán tôi cũng báng thát. Tuy-nhiên, báng thì có báng nháng tôi cháa hán là đá bá vì hôm nay, nhân sinh-nhát cáa tôi, thêm cám-háng vá bài “Phiám- luán vá chá Đá” cáa Ông đá Gán, tôi xin ká mát vài chuyán vui cũng vá chá đá nhá góp thêm vào bài cáa Ông Đá Gán, thay các “đá ăn, đá nháu, đá nhám” vì xa xôi, tôi không thá bày ra đá mái Quý vá trong ngày sinh-nhát.

Chá đá theo Ông Đá Gán không chá rát nhiáu nghĩa, nghĩa bóng, nghĩa đen (Ông Đá Gán đã giái-thích rát ká) mà theo tôi, nó còn góp phán đánh dáu táng giai-đoán lách-sá và văn-háa nác ta qua các bài thá, phú, ca-dao, hát nói... Cháng hán qua bài Tháy Đá:

*Tháy Đá là ngá i tài bá
Quáy cám thá sang giáá thá Phá Vĩnh-táng
Trác nha môn thiá t-láp há c-đáng
Đáy dám đáa chi, há, giá, dá
Gáp nhân lúc tháy đá nhán-há
Ra há sen ngá má hái hoa
há-hánh đá đá ra*

Đá ná tháy ngám-n_ tác khác:

*“Xuân tán lán mán hoa sinh sác
Tháy dán đáa ba báng thá thán”(1)
Đá ngám rái, đá đáng tán-ngán
Đá ná táng đá kia thêm thá c-mác
Đêm năm canh đá ná m khôn nháp
Nháng má-màng đá ná táng đá kia
Đá i, gáp gá làm chi?*

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

Chúng ta hình-dung đ c ph n nào v ch c váy r t thu n l i v i khí-h u nóng b c vùng nhi t-đ i và sinh-ho t đ ng-áng, tr ng lúa, tát nu c nh ng vô cùng h p-d n, khêu-g i (n u h -hêh), cách trang-ph c c a ph -n. Vi t-nam th i x a đ n-gi n ch b ng mãnh v i qu n thân ho c khâu kín thành ng mà trong dân-gian đã ví-von v i ni m t -hào, hãnh-di n v b n-s c văn-hóa c a dân-t c:

*Cái ng mà th ng hai đ u
Bên ta thì có bên Tàu thì không.*

R i cũng t t đ , chúng ta nhìn l i l ch-s c a dân-t c, tr i bao năm b đô-h : h t Tàu, Tây, C ng-s n, ch đ đã đ c dùng trong m t cu c đ i-tho i đ th y tinh-th n đ u-tranh b t-khu t c a dân ta th -hi n d i m i hình-th c, m i t ng-l p ch ng b n -th ph n ng B c, b n c ng-quy n xâm-l c m t cách tài-tình thâm-thúy. M t Đoàn Th Đi m gi cô hàng n c đón ti p s Tàu, đã dùng tài năng văn-h c đ i đáp b n y khi s Tàu đ c câu:

*An Nam nh t th n th , b t tri k nhân canh.
(An Nam m t t đ t, không b t bao nhiêu ng i cày) có ý x c-x c, chòng gh o.*

B ng l i l nghiêm-trang, tác-phong l ch-s , bà đáp n_ r ng:

*B c qu c đ i tr ng phu, giai do th đ xu t.
(Đ i tr ng-phu n c Tàu cũng t ch đó mà ra)*

đã khi n b n th khâm ph c n c ta v m i ph ng- di n.

Tuy nhiên trong cu c s ng, bên c nh các b c anh-tài hào-ki t, v n không thi u nh ng b n hèn nhất dù là b c khoa-b ng, mu i m t làm tay-sai cho k thù c a dân-t c đ c Nguy n Khuy n vào th i Pháp thu c đã ph i than lên trong bài “Ông Nghè Tháng Tám:”

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

*Cũng c cũng b n cũng cần đại
Cũng g i ông nghề ch kém ai?
Mãnh gi y làm nên khoa giáp b ng
Nét son đ m rõ m t anh tài
T m thân xiêm áo coi mà nh
Cái giá khoa danh y m i h i
Gh chéo, l ng xanh ng i b nh-ch e
T ng r ng đ th t hóa đ ch i.*

Nhìn chung, nh ng kinh-nghi m đau th ng đó mãi đ n nay v n ch a th c-t nh đ c m i ng i đã khi n Vi t-Nam luôn luôn đ m chìm trong đau kh , h t b dày xéo b i Tàu, Tây, Nh t, nay còn qu n-qu i d i ách th ng-tr c a C ng-s n.

M t l n n a, chúng ta không quên đ c nh ng bi n-c xảy ra t i mi n B c vào th p niên năm m i đã phá-hủy m i truy n-th ng văn-hóa dân-t c khi C ng-s n du-nh p i sinh-hoat nh y múa “son đ m” t quan th y Mao-Tr ch Đông lôi kéo thanh thi u-niên thoát-ly kh i h -th ng n -n p gia-đình đã khi n vô s ch em ph -n là n n-nhân c a nh ng v ch a hoang r i t -t đ i i trong dân-gian nh ng câu nguy n-rũa ch -đ :

*Đ mi là đ phá đ !
nh i theo n t nh c c a đ u nh y múa trên.*

Ho c:

*Ng i ta vì n c vì non,
Cô ta l i ch t vì “sôn, đ , m”.*

Thêm vào đó, g n đây nh t, bi n c 30-4-1975, C ng-s n thôn-tính mi n Nam, đ a c n c vào th m-tr ng nghèo đói. Ng i dân th t l ng bu c b ng ch trông-ngóng vào nh ng thùng quà t n c ngoài do thân-nhân v t biên g i v . Trong giai-đo n nghi t-ngã c a chính-tr và kinh-t nh v y, nh ng bài ca-đao phát-xu t t văn-ch ng bình-dân là b ng-ch ng hùng-h n nh t đ t -cáo ch -đ , m t s ph n-kháng âm-th m nh ng m nh-m , đã in sâu, truy n-bá r ng-rãi trong tâm-khã c a m i ng i. M i nghe qua, t ng là nh ng bài ti u-lâm thông th ng, nh ng n u đ c k , xét k , ta m i th y đ c th m-tr ng c i ra n c m t c a th i-đ i:

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

*Hôm qua anh đ n thành H
Anh ra b u-đ n lãnh đ em cho
Đ em v a đ p v a to
V a đã con m t, v a no cái m m.*

Tr c tình-c nh đó, c ng thêm bài h c chua cay t s s p-đ ch -nghĩa xã-h i c a Đông Âu và Liên-xô, ng i CSVN bu c lòng ph i thay-đ i chính-sách đ c u-văn ch -đ . G ng kèm đ c n i ra. Đô-la t -b n đ u-t t t tuôn vào khi n t -n n xã-h i v n-đĩ đã tr m-tr ng l i càng tr m-tr ng h n.

Ngành giáo-d c b tu t d c, thay vào đó, khách-s n, nhà ch a, ăn ch i đàng-đi m, tham-những tr i lên nh n m. Cái v ph n-vinh gi -t o c a n n “kinh-t th -tr ng theo đ nh-h ng xã-h i ch -nghĩa” ch là cái v c bóng loáng không còn ru t đ c tr ng-bày trong t -ki ng hay nh m t khúc g m c đang b m i m t đ c khoét đ c s n son th p vàng.

Ca-dao l i có đ p c i lên ha h :

*Đi ch i cho b t Đ S n (2)
Đi r i m i b t không h n đ nhà
Đ nhà tuy có h i già
Nh ng là đ th t h n là Đ S n!*

Th a Quý v ,

Bài vi t v t Đ c a tôi xin t m ng ng đ đây. Bây gi là lúc tôi ... nh n quà sinh-nh t t Quý v . Quý v đã th ng-th c xong “món ăn tinh-th n” c a tôi thì cũng nên đáp l cho đúng th -t c ch ! Đ a-ch g i quà cho tôi, xin h i anh T Nguyên hay là tôi ghi s n đây Unterer ... đ quý v ti n b s sách. Ô kìa, sao anh l i x m t: “K chuy n vô duyên, tr -tr n th y m mà cũng đòi quà! Th t là ... đ lấu cá!”

Bàn phi m thêm v ch đ

Tác Giả: Tr n Th Nh t H ng
Thứ Sáu, 20 Tháng 5 Năm 2011 19:38

Tr n th Nh t H ng

(1) Tr c gió lãn tãn làm hoa thêm đ p
Trên m t n c cái trai thè i ra.

“Xuân t n n m n hoa sinh s c
Th y d n đa ba b ng th th n”(1)

(2) là m t th ng-c nh mi n B c

B n đ c vi t

Ch ng tham ru ng c , ao l n,
Ham vì cái bút, cái nghiên anh đ .

Hai câu đó ch c-ch n đã có t th i dân Vi t-Nam còn vi t ch Tàu, hàng ch c th -k tr c đây.
Bây gi ho ho n l m còn sót l i m t s ít anh đ già, cây kim th t ch 6 gi , mu n "d ng c t"
thì ph i nh các th n-d c c ng d ng nh _ , _ , Levitra hay Tam-Tinh Hải-C u B Th n
Hoàn, gia thêm b t con h i-mã và cao d ng-dâm ho c.

Nghèo r t m ng t i nh tôi khi có ti n v Vi t-Nam, dù tôi ch a h dùng các lo i thu c đã nêu
trên, đành đi t i "quán cà-phê su t" Ph ng Linh-Trung, Qu n Th -đ c, Thành-ph H Chí
Minh ho c vô các r p chi u bóng đ c-bi t có các em đi chào m i t ng hàng gh c a khán-gi
xem phim. V a r ti n mà cũng "phê" nh th ng v i cái bao-cao su latex mà tôi s m c cho
"th ng nh" đ kh i ch t vì thi u hi u bi t (Don't die of ignorance!).